

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 3
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 3

Рівне, 2021

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. – Випуск 3. – Рівне: РДГУ, 2021. – 150 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, в.о.ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І Рівненського державного гуманітарного університету

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)*

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Журавель, В. П. Лютий ; за заг. ред. Р. Х. Вайноли, Т. Л. Лях. – К. : ТОВ „ДКБ «РОТЕКС», 2007. – 190 с.

2. Журавель Т. В. Попередження агресивної поведінки підлітків як наслідку насильства в сім'ї / Т. В. Журавель, Є. Ю. Грицай. // Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною : матеріали Всеукраїнського наук.-практ. семінару (м. Запоріжжя, 20 березня 2014 р.). – Запоріжжя : НЗУ, 2014. – С. 26-28.

3. Мазоха І С. Аналіз теоретико-емпіричних досліджень феномена агресії та агресивності [Електронний ресурс] / І. С. Мазоха // Наука і освіта. – 2011. – № 1. – С. 59–61. – Режим доступу: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/1_2011/15.pdf

4. Мойсеєва О.Є. Історико-психологічний аналіз феномену агресії / О.Є. Мойсеєва // Збірник наукових праць. Психологічні науки. – 2013. – Том 2. Випуск 10 (91). – с.211-216.

5. Павелків В.Р. Психологічні особливості та детермінанти агресивної поведінки підлітків / В.Р.Павелків // Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Проблеми сучасної психології. – 2010. – Вип. 9. – с.213-223.

6. Собчик Л. Н. Диагностика индивидуально-типологических свойств и межличностных отношений: Практическое руководство / Л.Н. Собчик. – СПб.: Речь, 2002. – 96 с.

7. Соловьева С. Л. Агрессивность как свойство личности в норме и в патологии: автореф. дис.докт. психол. наук / С. Л. Соловьева. – СПб., 1996. – 42 с.

УДК 159.9 – 051 – 044.332:376 – 044.352

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ФОРМУВАННІ В УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Килимчук Ілона, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія (Практична психологія)», III курс, РДГУ

Керівник: Кулакова Л.М., канд.психол. наук, доцент

Постановка проблеми. Актуальність проблеми інклюзивної освіти досить значуща в наш час. Головною метою сучасного суспільства є створення «суспільства для всіх», що вимагає принципів підтримки, безпеки та інтегрування у соціум усіх верств населення. Зокрема це стосується людей з особливими потребами. Одним із кроків включення дітей з особливими освітніми потребами у соціум є інклюзивна освіта. Особливу увагу необхідно приділити формуванню в свідомості учнівської молоді толерантного ставлення до дітей з особливими потребами. Толерантність як готовність прийняти інших такими, якими вони є, взаємодіяти з ними на засадах згоди, поважати багатогранність людської думки, запобігати конфліктні ситуації або розв'язувати їх ненасильницькими шляхами. Крім того, в аспекті поставленої проблеми важливим є не тільки переробка змісту навчального процесу, а й оновлення спілкування як механізму розвитку толерантної свідомості учнів, і подолання мислення вчителя, його перехід на дійсно гуманістичні позиції. Створення толерантного середовища в навчальному закладі є підґрунтям для ефективного, комфортного навчання.

Мета повідомлення – вивчення особливостей толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами в учасників освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що забезпечує реалізацію права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, а також їх соціалізацію у суспільство. Психолого-педагогічна служба та інша допомога надається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України з урахуванням їхніх потреб та визначених в індивідуальній програмі розвитку [5, с.36].

Основні принципи інклюзивної освіти:

- інклюзивна освіта – це постійний процес виявлення та усунення бар'єрів;

- основою інклюзивної освіти є правовий підхід, який базується на забезпеченні права на освіту для усіх дітей, а особливо соціально вразливих;
- позитивне сприймання багатоманітності, тобто сприйняття індивідуальних відмінностей дітей як корисного ресурсу, а не як проблеми;
- інклюзивна освіта передбачає участь усіх дітей в освітньому процесі, а не лише фізичну присутність;
- інклюзивна освіта стосується всіх хто є учасниками освітнього процесу [6, с.11-12, 67].

Інклюзивне навчання слід розуміти як комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом їх навчання у загальноосвітніх закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей. Особливого значення набуває необхідність розробки особистісно орієнтованих планів і програм; методичних рекомендацій щодо організації інклюзивного навчання і комплексної реабілітації; критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у межах інклюзії, забезпечення навчальних закладів матеріально – дидактичною базою, що дозволяє здійснювати інклюзивне навчання [2, с.224-229].

Поняття «діти з особливими освітніми потребами» широко охоплює всіх учнів чиї освітні проблеми виходять за межі загальноприйнятої норми. Це стосується дітей з особливостями психофізичного розвитку, обдарованих дітей та дітей із соціально вразливих груп. Даний термін робить наголос на необхідності забезпечення додаткової підтримки в навчанні.

Хотілося б, зауважити, що допоміжні технології не несуть мети «вилікувати» проблему, яка привела дитину до цього способу навчання, але вони в змозі допомогти зробити навчання більш комфортнішим та успішним, а також навчити дитину сприймати себе повноцінно, не відчувати себе «не таким як усі».

В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка проти будь-якої дискримінації дітей. Вісім принципів інклюзивної освіти:

- 1. Цінність людини не полягає в її здібностях і досягненнях.
- 2. Кожна людина здатна відчувати і думати.
- 3. Кожна людина має право на спілкування, і бути почутою.
- 4. Всі люди потребують один одного.
- 5. Справжня освіта може здійснюватися в контексті реальних взаємин.
- 6. Всі люди мають потребу в підтримці і дружбі однолітків.
- 7. Для всіх учнів досягнення прогресу може бути в тому, що вони можуть робити, ніж в тому що не можуть.
- 8. Різноманітність підсилює всі сторони життя [3, с.44-49].

Психолого-педагогічний супровід базується на створенні сприятливих умов для взаємодії дитини з соціальним середовищем з метою попередження, виникнення та усунення вже існуючої дезадаптації і формування до неї стійкості.

Особливе місце у процесі соціальної інтеграції дитини із особливими потребами відводиться сім'ї, яка є одним з основних факторів включення в суспільні відносини. Оптимальна позиція батьків включає їх залучення до корекційно-розвивального процесу. Саме тут важливо показати щоденні досягнення у подоланні специфічних труднощів [7, с.147, 152-156].

Одним із аспектів діяльності практичного психолога у складі команди супроводу є психологічна підтримка педагогів. Варто допомогти педагогічному колективові пристосувати освітнє середовище до потреб дитини. Організація інклюзивного навчання потребує постійної роботи з усіма її учасниками: дітьми, батьками, вчителями. Психологічну готовність до взаємодії формують шляхом проведення тренінгів, семінарів на подолання упередженого ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

Толерантне середовище діє на основі підходу, яке керується на принципах взаємодії, гуманізму, довіри один до одного, взаєморозуміння, опори на позитивне. Колектив як складова істотно впливає на формування особистості, її спрямованості, поглядів та переконань. Виховуючи в учнів навички толерантного ставлення важливо пам'ятати про необхідність власного прикладу.

Інклюзія повинна розглядатися як постійний пошук ефективніших шляхів задоволення індивідуальних потреб усіх дітей. Інклюзивна культура – це доброзичливий клімат довіри, який сприяє розвитку взаємозалежних відносин учня, сім'ї та навчального закладу. Частина загальної культури закладу, спрямовані на забезпечення спільних цінностей інклюзії, що сприяє підвищенню ефективності процесу. Особлива інклюзивна атмосфера, в якій впроваджуються модифікації, адаптовані до потреб певного навчального закладу і органічно вплетені в його загальну структуру, яка надає педагогам можливість отримання різноманітної допомоги, що дозволяє знизити ризик виникнення багатьох протиріч. Психологічні особливості дитини, рівень її розвитку, потенційні можливості щодо опанування матеріалу є основними індикаторами, які беруть до уваги при розробленні індивідуального плану [3, с.77-80].

Таким чином, інклюзивна освіта є однією з альтернативних форм навчання для дітей з особливими освітніми потребами, що дозволяє їм навчатися за місцем проживання, перебувати в соціумі та реалізувати свої потенційні можливості, здібності, нахили. Інклюзивне навчання може бути ефективним при створенні відповідних організаційно – психологічних умов: активної участі позитивно налаштованих батьків, прийняття дитини з особливими потребами соціумом, надання кваліфікованої допомоги з боку спеціалістів.

Мета інклюзивної освіти – розбудова інклюзивного суспільства, що дозволяє кожному, незалежно від віку, статі, здібностей, наявності або відсутності особливостей у розвитку, брати участь у житті суспільства й робити свій внесок у його розвиток. Відомо, що головною проблемою особливої дитини є обмеження її зв'язків зі світом, з однолітками, дорослими. Наразі проблема негативне ставлення до дітей з особливостями психофізичного розвитку з боку однолітків, наявність психічних, фізичних бар'єрів, що заважають якісному навчанню дітей з особливими освітніми потребами.

Толерантність – це саме те, чого так не вистачає людям сьогодення: розуміння, дружнього ставлення, адекватного сприйняття і т.д. Метою толерантного інклюзивного середовища – орієнтування на розвиток особистості та відповідність запитам соціального оточення і сподіванням дитини.

У педагогічній науці толерантність трактується як: особистісна якість, ознака гуманної людини; один із принципів гуманістичного виховання.

Основою толерантності у вихованні є:

- визначення прав інших людей на життя, волю, гідність;
- здатність бачити спільні цілі й інтереси, прагнення досягнути їх;
- визнання й уміння цінувати різноманітні прояви людей;
- доброзичливе усвідомлення присутності у своєму соціальному оточенні представників інших культур. [1, с.912-913].

В.Лекторський представляє чотири варіанти розуміння толерантності:

- «толерантність як байдужість»;
- «толерантність як можливість взаєморозуміння»;
- «толерантність як поблажливість»;
- «толерантність як збільшення власного досвіду і критичний діалог» [4, с.46-54].

В інклюзивному толерантному освітньому середовищі діти з особливими потребами демонструють вищий рівень соціальної взаємодії з іншими, набуття знань, вмінь і навичок відбувається значно ефективніше. Працюючи разом, діти навчаються бачити людину, а не її ваду, і починають усвідомлювати, що між ними та особливими дітьми є багато спільного; дружні стосунки між дітьми, зазвичай, частіше розвиваються в інклюзивному толерантному середовищі.

Здорові діти в інклюзивному толерантному освітньому середовищі можуть навчитися цінувати й поважати дітей із порушеннями у розвитку. Вони навчаться бачити передусім людину та не помічати пов'язаних із ними соціальних ярликів. Виступають наставниками для дітей з особливими освітніми потребами.

Особлива роль у формуванні толерантності належить педагогові з позиції трьох аспектів: особистість викладача, який володіє толерантними якостями; прояв толерантності у професійній діяльності та реалізація принципів толерантності в педагогічному спілкуванні. Ці аспекти є передумовою у формуванні толерантного ставлення у підростаючого покоління. Основними напрямками роботи з формуванням толерантного ставлення до людей з особливими потребами є:

- формування розуміння поняття інвалідності;
- роз'яснення суті, розуміння, що обмежені фізичні можливості не є відображенням самої особистості людини;
- безпосередня співпраця і спілкування з людьми, які мають психофізичні порушення у розвитку;
- формування внутрішньої концепції соціальної рівності, незалежно від особливостей людини [8].

Висновки. Упродовж багатьох років в Україні більшість дітей з особливими освітніми потребами здобували освіту у спеціалізованих закладах, які мали і мають певні недоліки, головним серед яких є проблеми здобуття подальшої адаптації у соціумі. А спільне навчання має не лише гарантувати право дитини не бути ізольованою від інших, а й здобувати освіту в звичайній школі, яка формує сильнішу особистість.

Отож, лише командний підхід не тільки на теоретичному рівні, але й на практичному дозволить зробити навчання гнучким, особистісно орієнтованим та допоможе зберігати психічне та фізичне здоров'я усіх учасників освітнього процесу.

Вивчення особливостей створення толерантного інклюзивного освітнього процесу у закладах освіти має важливе значення для успішного виховання та соціалізації не тільки дітей з особливими освітніми потребами, а й інших учасників навчального процесу.

Толерантне інклюзивне середовище являє собою гнучку, індивідуалізовану систему, що передбачає не лише пристосування середовища, але й підготовку педагогів можливості навчатися за індивідуальним навчальним планом, забезпечення психолого-педагогічного та інших супроводів.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта : реалії та перспективи / А. А. Колупаєва. – К. : Самміт-Книга, 2009. – 272 с.
3. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: [монографія] / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. – К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
4. Лекторский В. А. О толерантности, плюрализме и критицизме / В. А. Лекторский // Вопросы философии. – 1997. – № 11. – С. 46–54.
5. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М. А. Порошенко та ін. – Київ : 2018. – 252 с.
6. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / М. А. Порошенко. – Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. – 300 с.
7. Сучасні технології збереження здоров'я учнів у діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій : [Посіб.] / авт. кол.: А. Г. Обухівська, Т. В. Жук, О. А. Зеленько та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 218 с.

8. Familie SCN2A [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.wwusda.org/creating-awareness-regarding-disabilities-problemsand-challenges.html>.

УДК 159.9 : [37.015.3 : 005.32] – 053.5

**ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Кобець Д.О., здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія» IV курс, РДГУ

Науковий керівник Джеджера О.В., старший викладач

Мотивація навчальної діяльності молодших школярів та її проблематика привертає все більшої уваги педагогів та психологів, оскільки, зрозуміло, що для успішного виконання будь-якої роботи потрібні сформовані мотиви, покладені в основу активності людини. У молодшому шкільному віці, провідна діяльність змінюється з ігрової – на навчальну; формується її структура потреб. Саме тому актуальними є формування та розвиток мотивації учіння у дітей, які розпочинають свій шлях навчання.

Існує багато чинників, які впливають на формування навчальної мотивації. Дуже важливо спостерігати за змінами у поведінці молодших школярів, цікавитися їхніми інтересами та адаптувати завдання таким чином аби в учнів виникали позитивні емоції та бажання відкривати для себе нові горизонти.

Мета: виокремити головні аспекти формування мотивації молодших школярів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Успішність навчальної діяльності залежить не тільки від засвоєння учнями різноманітних знань, а й від навчальної мотивації, тобто жаги до самоствердження – досягти бажаних високих результатів. Чим вищий мотиваційний рівень, тим більше факторів спонукають учня до діяльності, тим кращих і більших результатів дитина може досягти.

Багато вчених вважають що вивчення мотивації навчання є дуже важливим. Тому існує велика кількість відповідних досліджень. Мотивація навчання є другою за значимістю (після здібностей) фактором, що визначає рівень досягнень. Мотивація – це доволі складна багаторівнева, неоднорідна система спонукань, яка відображає характеристику процесу та систему факторів, які забезпечують діяльність та спонукають її. Вона не завершується лише одною функцією, однобічними зв'язками та ставленням з точки зору справжньої поведінки особистості, що робить сукупною проблему мотивації. Як зазначається в психологічній енциклопедії, мотивація – це система спонукань, які зумовлюють активність організму і визначають її спрямованість.

В двадцятих роках ХХ століття виникли теорії мотивації, в яких спільно з природними виділенні вторинні (психогенні) потреби, які виникають в результаті виховання і навчання (Г.Мюррей). До психогенних потреб відносять: потребу в афіліації та агресії, в досягненні успіху, у протидії та незалежності, в захисті та повазі, в уникненні невдач і деструктивних дій, у домінуванні і привертанні уваги, тощо. Парадигма мотивації біхевіористів тлумачить поведінку суб'єкта, враховуючи різноманіття буття суб'єкта, різнобіччя поведінкових актів залежно від конкретної ситуації.

У п'ятдесятих роках минулого століття, мотивація навчання молодших школярів стає об'єктом для вивчення і зарубіжної, і для вітчизняної педагогічної психології: Л.Божович, Л.Виготський, Г.Костюк, А.Маслоу, Н.Менчинська, О.Леонт'єв, А.Лурія, О.Малихіна, К.Ушинський, Є.Ільїн, В.Сухомлинський, Ж.Піаже, Н.Чуприкова та інші. Психологи В.Асєєва, Д.Брунер, Б.Вайнер, Л.Виготського, В.Вілюнас, Т. Гільберт, Б. Додонов, І.Дубровіна, В.Ковальов, К.Левін, О.Леонт'єв, Д.Макклеланду, А.Маслоу, С.Мерліна, С.Рубінштейна, Ф.Олпорт, Б.Скіннер, Е.Томпсон, Д.Узнадзе, Х.Хекхаузен, П.Якобсон. Дослідники широко розглядали основні питання структури мотиваційної сфери молодшого школяра (прагнення, потреби, ідеали, мотиви, установки, емоції, норми, цінності, інтереси

З М І С Т

АПОСТОЛ М. ВЗАЄМОДІЯ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	5
БАБАК А. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ.....	8
БЕНДЮГ В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ПОДРУЖЖЯ В КОНФЛІКТІ.....	10
БЕНДЮГ В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТИПУ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА ПОВЕДІНКУ ПОДРУЖЖЯ В КОНФЛІКТІ.....	13
БІЛЬ Ю. ЧИННИКИ АГРЕСИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	15
БОРТНІК М. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОЯВІВ ІНФАНТИЛІЗМУ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	17
ВАЛАГА О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ Я-ОБРАЗУ В РАНЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	20
ГРЕБІНЕВИЧ М. ВПЛИВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	21
ГУЗЕЙ А. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	24
ГУРИНЧУК А. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЛІДЕРСТВА В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	28
ДАНИЛЯК К. ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФЕНОМЕНУ СТРАХУ У СУЧАСНІЙ НАУЦІ.....	30
ДВОРАК Д. ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА БУЛІНГУ У ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	32
ДЕМ'ЯНЮК В. ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДО УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	35
ДЕРЕЛО І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-ЖІНОК.....	39
ДЖЕДЖЕРА О. ВПЛИВ СТРЕСУ НА ПЕРЕЖИВАННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	41
ДЗЬОБА Ю. ПРИЧИНИ ТА ПРОЯВИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПІДЛІТКІВ.....	43
ЄФІМОВА М. МПСИХОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ З ПРОФІЛАКТИКИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	45
КИЛИМЧУК І. РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ФОРМУВАННІ В УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	49
КОБЕЦЬ Д. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	52
КОВАЛЕЦЬ А. УЯВЛЕННЯ ЮНАЦТВА ПРО МАЙБУТНЬОГО ШЛЮБНОГО ПАРТНЕРА.....	55
КОВАЛЬЧУК Х. ОСОБЛИВОСТІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ.....	57
КОЗЕНЮК М. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ.....	58
КОНОНЧУК А. ЗДАТНІСТЬ ДО ЕМПАТІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	62
КОСТЮКОВИЧ І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	65
КУЛАКЕВИЧ П. БАТЬКІВСТВО ТА МАТЕРИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН.....	69
ЛАТА І. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ «ВИГНАНЦЯ» В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	72

МАРТЮЧЕНКО К. ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ.....	74
МАРЧУК К. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИН БУЛІНГУ В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	77
МЕЛЬНИК Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АКЦЕНТУАЦІЇ ХАРАКТЕРУ У ПІДЛІТКІВ.....	78
МИСЬКО Є. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	81
МИХАЙЛОВА Т. ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ТА КОНСТРУКТИВНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПІДЛІТКОВИХ КОЛЕКТИВАХ.....	83
МОВЧКО О. ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ У ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ПЕДАГОГІЧНИМ КОЛЕКТИВОМ.....	86
НЕЧАЄВА Р. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	89
НІКШИНА Д. ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	94
ОЛЕКСІЙЧУК З. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ МУЗИКИ НА ЕМОЦІЙНІ СТАНИ ШКОЛЯРІВ.....	97
ОМЕЛЬЧУК О. ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПТУ Я-ПСИХОЛОГ У СТРУКТУРІ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	101
ПИЛИШОК Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	104
ПИСЬМЕННА В. ОСОБЛИВОСТІ САМОСТАВЛЕННЯ У НЕЗАДОВОЛЕНИХ ВЛАСНОЮ ЗОВНІШНІСТЮ ДІВЧАТ.....	105
ПОДЕЙКО Л. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	109
РАБОВИЧ І. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ПРОЯВІВ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	111
РАБОВИЧ І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРОЯВИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	113
РОМАНОВИЧ І. ПОПЕРЕДЖЕННЯ СУЇЦИДАЛЬНИХ НАХИЛІВ СЕРЕД СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	116
РОМАНЮК В. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РОЗВИТКОМ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ І ЇХ СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ В ГРУПІ.....	120
СОСОНЮК О. РОБОТА ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЩОДО РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У ПІДЛІТКІВ.....	122
СТУПНИЦЬКА А., КОНОНЧУК А. ДОВІРА ЯК ОСНОВНА ФОНОВА ПЕРЕДУМОВА ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ.....	125
СИРОТЮК А. ДЕПРЕСІЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	129
ТКАЧ О. ПСИХОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА СОЦІАЛЬНОГО ВИГНАННІ В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	135
ЧЕРНИЖ Я. ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІДЛІТКІВ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ.....	137
ЧИЧУК Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ.....	140
ЧОРНОУС Я. ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА НАВЧАЛЬНУ УСПІШНІСТЬ УЧНІВ....	142
ШЕПЕЛЬЧУК І. ЕМПІРИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ 6-7 РОКІВ ДО УМОВ НУШ.....	144